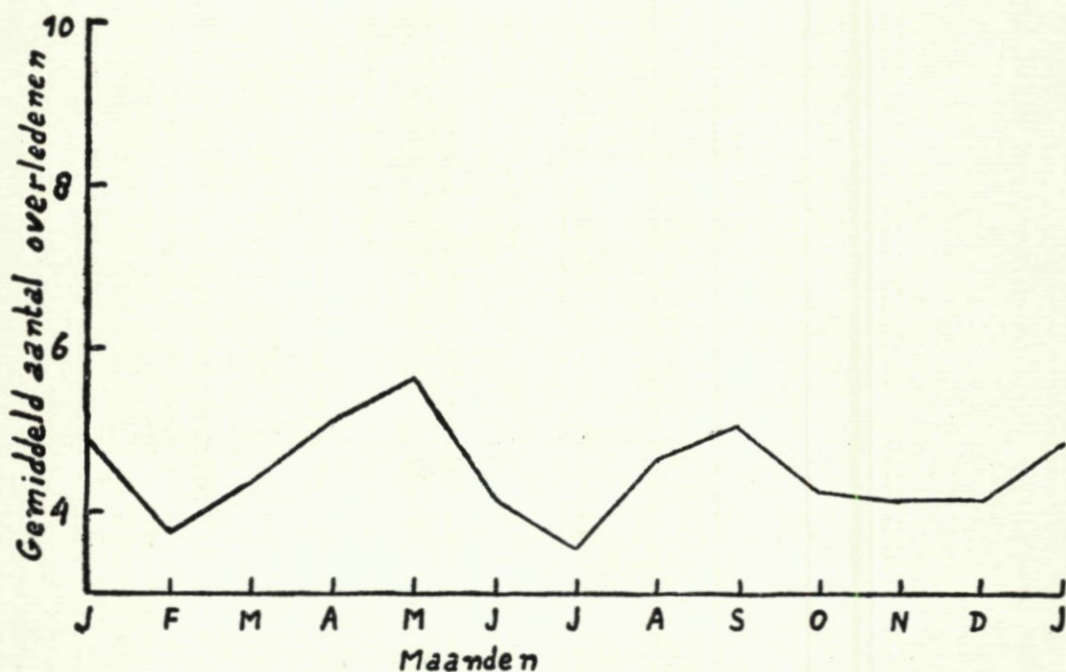


veenplassen rondom Bergschenhoek juist waren drooggemalen). In september 1780 stierven 10 maal zoveel volwassenen als normaliter ²²). Het geboortecijfer zakte in die zelfde jaren in tot een dieptepunt. Naderhand kwam de reactie met lage sterftecijfers en hoge geboortecijfers.

Merkwaardig is, dat in de voorzomer doorgaans de sterfrequentie der kinderen het grootst en der volwassenen het kleinst was en dat de sterftekans der volwassenen in het najaar aanzienlijk was (zie grafieken IVa, IVb en Va, Vb).

De belangrijkste bron van onze kennis der migratie te Hillegersberg zijn de registers, waarin de ontvangen en afgegeven acten van indemniteit staan geregistreerd. Het is jammer, dat we ze niet bezitten uit de 17de eeuw en daarvóór. We zouden, in dat geval, prachtig kunnen nagaan, vanwaar de lieden gekomen zijn, die de bevolkingsaanwas van het ambacht hebben veroorzaakt. Nu moeten we tevreden zijn met de registers van na 1710 ²³). In de 18de eeuw begon al vrij spoedig de teruggang van de bevolking, welke grotendeels te wijten moet zijn geweest aan vertrek. Inderdaad valt uit het aantal inschrijvingen te concluderen, dat in de 18de eeuw de



53. GRAFIEK Va. Gemiddelde sterfte der volwassenen in de verschillende maanden van het jaar, 1701-1750. Een uitgesproken top in mei, zoals bij de kindersterfte voorkomt, zien we hier niet, ofschoon de voorjaarsstijging van februari tot mei wel waarneembaar is. De gemiddelde sterfte was het laagst in juni en juli (maanden met een hoge kindersterfte). In september was de sterftekans weer wat groter.